אכולהו והא ששה חדשים האמר אינו

דומה מי שיש לו פת בסלו למי שאין לו פת

בסלו א"ל ירבה בר רב חגן לאביי חמר

ונעשה גמל מאי א"ל יירוצה אשה בקב

ותיפלות ימעשרה קבין ופרישות: הספנים

אחת לששה חדשים דברי ר' אליעזר: אמר רב

סברונא אמר ירב הלכה כר"א אמר רב אדא סברונא

בר אהבה אמר רב זו דברי ר' אליעזר אבל

חכמים אומרים יהתלמידים יוצאין לת"ת ב'

וג' שנים שלא ברשות אמר רבא סמכו רבנן

אדרב אדא בר אהבה ועבדי עובדא בנפשייהו

כי הא דרב רחומי הוה שכיח קמיה דרבא

יבמחוזא הוה רגיל דהוה אתי לביתיה כל

מעלי יומא דכיפורי יומא חד משכתיה

שמעתא הוה מסכיא דביתהו השתא אתי

השתא אתי לא אתא חלש דעתה אחית

דמעתא מעינה הוה יתיב באיגרא אפחית

איגרא מתותיה ונח נפשיה טונה של תלמידי

חכמים אימת אמר רב יהודה אמר שמואל

ימע"ש לע"ש ואשר פריו יתן בעתו יאמר רב ימע"ש

יהודה ואיתימא רב הונא ואיתימא רב נחמן

זה המשמש מפתו מע"ש לע"ש יהודה בריה

דר' חייא חתניה דר' ינאי הוה אזיל ויתיב בבי

רב וכל בי ∞שמשי הוה אתי לביתיה וכי הוה

צד א מיי' פי"ד מהלי אישות הלי ו טור ש"ע אה"ע סי עו סעי

: เว

מב:

ל) יותל יח: מז עד: יבתוח איתא רבא], ג) סוטה כ. כא:, ד) נ"א מחשעה, כו., י) לא ממשפט, ס) [גי׳ הרי״ף רב מתנא], ו) [גי׳ הרא״ש רבא], ועי' רש"י עירובין סג. (1 ע״ם, **ט**) [עי׳ רש״י הג. ד"ה בי שימשיו. י) ב"ב

[ערי רט" עיווכן ב... ז למחוא], ה) ב"ק פב. ש. ע) [ערי רש"י לקמן ל) נדרים ג. [ע"ם כמה שינוים], () [ש"א ד], שיחמוד יופיה, ע) וכדאיתא יבמות לד:ז, פ) וגיטיו נו.ז, ק) ערך קב,

תורה אור השלם 1. וְהָיֶה כְּעֵץ שָׁתוּל עַל פַּלְגֵי מִיִם אֲשֶׁר פִּרְיוֹ יִתֵּן בַּעִתוֹ וְעָלֵהוּ לֹא יבּוֹל בַּעִתוֹ וְעָלֵהוּ לֹא

2. יַשׁ רְעָה רָאִיתִי תַּחַת הַשְּׁמֶשׁ בִּשְּׁנְגָה שֶׁיּצְא מלפני השליט:

נַחֲלֶתְרָּ מָכוֹן לְשִׁבְּתְּרָּ פָּעַלְתָּ יִיָּ מִקְּדָשׁ אֲדֹנָי בּוֹנְנוּ יְדֶיף: שמות טו יז 4. וְעָשׁוּ לִי מִקְדָּשׁ ושכנתי בתוכם:

5. וִאָם יִתִקפוֹ הָאֶחָד ַּנְיִם יַעֲמְדוּ נֶגְדּוּ הַשְּׁנַיִם יַעַמְדוּ נֶגְדּוּ וְהַחוּט הַמְשֻׁלְשׁ לֹא במהרה ינתק:

קהלת ד יב

גליון הש"ם גמ' רכי אתי משפטיה נוי׳ כנה"ג חו"ח חימו ג׳ בהגהומיו להב"י אות ו:

הנהות הב"ח (מ) גמ' בבי רב. ע' מ"ר

מוסף רש"י שאין לו פת בסלו. (יומא עד:). רוצה אשה בקב ותיפלות. חפינה במזונות מועטין תיפלותה מלוי לה בחשמיש. מעשרה התיפלות רא:). במחוזא. לתריה לרנה (ערובין סג.). בי שמשי. לילי שנת קרי בי שמשי בכל מפני שבין השמשות שלו חלוק מכל ימים והולרך להזכירו בכמה מחומות שבת פו:) או: ערב שבת, ונראה בעיני לפי שבין השמשות שלו שגור בפי כל והכל חרידים אליו לגמור מלאכתן . עד שלא תחשך, קרו ני שמשי (לקמן לשוא שימרה. קג.). היתה ממתנת ומלפה נתק.

דוצה אשה בקב ותיפלות בו'. תימה דאמרינן לעיל שאני התם אכולהו. נמי קאמר דע"י נדר יתר משבת אחת לא: והא. בלא נדר ששה חדשים קאמר בספנים: אינו דומה. לענין תענית מי בתשעה קבין ופרישות גרסי׳ דהמשרה אשתו ע"י שליש תנן שיש לו כו׳ אף כאן כלא נדר דעתה נוחה לבעלה שמא יכא בחוך (לקמן סד:) דנותן לה שני קבין ואינו פורש מתשמיש והמורד הזמן אבל זו משהדירה הרי היא כמי שאינה מלפה לבעל: חמר

ונעשה גמל מחי. נישחת לו כשהוח חמר מהו ליעשות גמל שלא ברשות הרווחה עדיפא לה שיתעשר או עונה עדיפא לה: בקב ותיפלות. להיות בעלה עמה: מעשרה קבין. להתעשר: דברי ר"ה. אמתני׳ קאי וסיפא דמתני׳ נקיט: זו דברי ר"א. הגך עונות ויליאות שלא ברשות דמתני' דקתני התלמידים יוצאים לת"ת שלא ברשות שלשים יום: סמכו רבנן. תלמידים שבדורנו סומכים על דבריו ויולאין שלח ברשות: ועבדי עובדה. כוותיה: בנפשייהו. והוא בא להם ליטול מהם נפשום שנטנשים ומחים: מסכיה. תרגום של מלפהם: מע"ש כו'. שהוא ליל תענוג ושביתה והנאת הגוף: כפו מטתו. כדת המתאבלים דחייבין בכפיית המטה ש: **איעסק** לבריה. להשיא בתו של רבי חייא: איכא פסולא. שלא היו מהוגנים לזוג אחד: שפטיה בן אביטלי. בו דוד היה. אביטל שם אשת דוד. ור' חייא אתי משמעי וזהו הפסול שר' היה מבית דוד ולא היתה בת הבאה משמעי הוגנת לבנו שלא היתה בת מלכים: פסקו ליה תרתי סרי שנין. קודם שיכנום: אחלפוה המיה. העבירו הנערה לפני החתן י: דעת קונך יש כך. שאמר להרחיק זמן חופתו וחזר וקרבה מרוב חיבת כלתו: מעיקרא כתיב תביאמו ותטעמו בהר נחלתך מכון לשבתך. שיבחו לחרץ ואח"כ יבנו לו מקדש: ולבסוף אמר ועשו לי מקדש. במדבר: איעקרא. נעשית עקרה. כן דרך העומדות עשר שנים בלא בעלעי: בשילהי הלוליה דר׳ שמעון. סוף ימי חופתו: איעלב לי. המתן לי עד שיכלו ימי חופתי ואלך עמך לבי רב: **אישמנו שבילי דמתא.** שנבנו בעיר בנינים חדשים ונסתמו בה מבוחות: לההיא רביתא. נערה: סוי לבה. ראה לבה. כלומר נדמה ללבה פתאום שוה בעלה: לא איעביד כדעבד בר חכינאי. שנכנס לביתו פתאום: יתיב קמיה. ולא היה האב מכירו: חזיא. לבריה דמחדדו שמעתתיה: אי הואי הכא. אילו הייתי כאן כשהנחתי בני קטן והלכתי הייתי מלמדו תורה והיה חכם כזה: כלבא שבוע. שם ה' מעשירי ירושלים שכל

הנכנס לביתו רעב ככלב הי' יוצא שבעם: קא

דאית להו רווחא ושמא עבודת המלך איכא רווחא טפי:

טוש"ע שם קעי' ה: צו ד מיי' שם הלכה א על אשתו מתשמיש מוסיפין על

כתובתה ג' דינר (לקמן סג.) ולפי חשבון ד' סאין בסלע הוי ג' דינר :״ח קבין ט אוֹ כן פי׳ בערוך ה׳ החום המשולש לא כמהרה ינתק. לפי ששלשתן ראו זה את זה

כדאמרי׳ בעלמא (בב"ב נט.) שאמר ר׳ לושעיל דבר ולתו ושללו לר' ביסל לכך קרי עלייהו החוט המשולש לא במהרה ינתק כלומר לא ינתק מזרעו לעולם כדחמרי׳ בעלמה (ב"מ דף פה.) כיון שאדם לומד הוא ובנו ובן בנו מכאן ואילך תורה חוזרת על אכסניא שלה ודריש מואני זאת בריחי וגו':

[וע"ע תוספות ב"ב נט. ד"ה החוטן דהוה צניע ומעלי. והא דאמר באלו עוברין (פסחים מט:) אמר ר"ע כשהייתי עם הארץ הייתי

כחמור משמע דלא הוה מעלי איכא למימר דהתם לאו משום שהיה שונא תלמידי חכמים אלא משום שהי' סבור שמתגאין על עמי הארץ מפני תורתן והיו חלמידי חכמים שונאים אותם וגם משום שלא היו מניחין אותם ליגע בהם כדאמריגן (חגיגה דף יח:) בגדי עם הארץ מדרם לפרושים אבל מכל מקום שומר מלות היה. רבינו תם:

אתי הוה קא חזי קמיה עמודא דנורא יומא חד משכתיה שמעתא כיון דלא חזי ההוא סימנא אמר להו רבי ינאי כפו ממתו שאילמלי יהודה קיים לא ביטל עונתו הואי 2כשגגה שיוצא מלפני השליט ונח נפשיה רבי איעסק ליה לבריה בי רבי חייא כי ממא למיכתב כתובה נח נפשה דרביתא אמר רבי ח"ו פסולא איכא יתיבו ועיינו במשפחות °רבי אתי משפטיה בן אביטל ורבי חייא אתי משמעי אחי דוד אזיל איעסק ליה לבריה בי ר' יוםי בן זימרא פסקו ליה תרתי סרי שנין למיזל בבי רב אחלפוה קמיה אמר להו ניהוו שית שנין אחלפוה קמיה אמר להו איכנים והדר איזיל הוה קא מכסיף מאבוה א"ל בני דעת קונך יש בך מעיקרא כתיב יתביאמו ותטעמו ולבסוף כתיב יועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם אזיל יתיב תרתי סרי שני 🕪 בבי רב עד דאתא איעקרא דביתהו אמר רבי היכי נעביד נגרשה יאמרו ענייה זו לשוא שימרה נינסיב איתתא אחריתי יאמרו זו אשתו וזו זונתו בעי עלה רחמי ואיתסיאת: רבי חנניה בן חכינאי הוה קאזיל לבי רב בשילהי הלוליה דר"ש בן יוחאי א"ל איעכב לי עד דאתי בהדך לא איעכבא ליה אזל יתיב תרי סרי שני בבי רב עד דאתי אישתנו שבילי דמתא ולא ידע למיזל לביתיה אזל יתיב אגודא דנהרא שמע לההיא רביתא דהוו קרו לה בת חכינאי בת חכינאי מלי קולתך ותא ניזיל אמר ש"מ האי רביתא דידן אזל בתרה הוה יתיבא דביתהו קא נהלה קמחא דל עינה חזיתיה סוי לבה פרח רוחה אמר לפניו רבש"ע ענייה זו זה שכרה בעא רחמי עלה וחייה רבי חמא בר בימא אזיל יתיב תרי סרי שני בבי מדרשא כי אתא אמר לא איעביד כדעביד בן חכינאי עייל יתיב במדרשא שלח לביתיה אתא ר' אושעיא בריה יתיב קמיה הוה קא משאיל ליה שמעתא חוא דקא מתחדדי שמעתיה חלש דעתיה אמר

אי הואי הכא הוה לי זרע כי האי על לביתיה על בריה קם קמיה הוא סבר למשאליה שמעתתא קא בעי אמרה ליה דביתהו מי איכא אבא דקאים מקמי ברא יקרי עליה רמי בר חמא יהחום המשולש לא במהרה ינתק זה ר' אושעיא בנו של רבי חמא בר ביסא ר"ע רעיא דבן כלבא שבוע הוה חזיתיה ברתיה דהוה צניע ומעלי אמרה ליה אי מקדשנא לך אזלת לבי רב אמר לה אין איקדשא ליה בצינעה ושדרתיה 9שמע אבוה אפקה מביתיה אדרה הנאה מנכסיה אזיל יתיב תרי סרי שנין בבי רב כי אתא אייתי בהדיה תרי סרי אלפי תלמידי שמעיה לההוא סבא דקאמר לה עד כמה ימואן. כ"מ פה.) מפי זרעך ומפי ורע זרעך וגו' מדור שלישי ואילך מורה מחזרת על אכסניא שלה (רשב"ם ב"ב נט).

אומר מי יתן לי תלמיד חכם ואנשכנו

אדעתא

הוה יתיב באיגרא וכו' ואולי דרבינו היה לו גי' אחרת

הגהות מהר"ב רנשבורנ

א] תום' ד"ה מתשעה וכו' ולפי חשבון ארבע סאין בסלע הוי שלשה דינר י״ח קבין. דבריהם מבואר יותר בסוטה ד' כא ע"ב בד"ה רולה וכו׳ והגאון מהרי״ף לא ציינו כאן:

תוספות רי"ד

אכולהו והא ספנים ו' חדשים קתני אינו דומה חדשים קתני אינו דומה מי שיש לו פת בסלו למי שאין לו. פי׳ בלא נדר דעתיה עילוי׳ ומצפה לו תדיר שמא יבא משא"כ במדיר: הגמלים א' וכו'. במריו: הגמלים אי זכו. א״ל רבא בר ר״ח לאביי חמר ונעשה גמל מאי א״ל רוצה אשה בקב ותיפלות מט' קבין ופרישות דברי ר"א: אמר ר"ב א"ר הל' בר"א: אמר ראב"א זו אדם לת״ת ב׳ וג׳ שנים שלא ברשות א״ר סמכי שלא בושחת אין סמכי רבנן אהא ועבדי עובדא בנפשייהו למימרא דלא שרי למיעבד הכי כי הא דר׳ רחומי הוה שכיח במחוזא קמי׳ דרבא הוה רגיל למיתי׳ לביתי׳ כל חדא משכתיה שמעתא ולא אחא הוח (המהויא) קמסכיא] דביתהו השתא אתי ^{ל)} ותחלש דעתה אחחא דמעא מעיוי׳ הוח איגרא מתותי' ונח נפשיה. א גוא כוומול ומולכט וו (כ״ז הוא לצאת שלא ברשות אבל אם יוצא ועומד ברשות אשתו אפי׳ הרבה שנים יכול לעמוד ואינו נענש כדאמרי׳ בגמרא שעמד ר״ע כ״ד בגמרא שעמד ר״ע כ״ד שנה ברשות אשתו ולא נענש והרב פי׳ שאם נענש והרב פי׳ שאם התנה עם אשתו לילך . ולשנות ורוצה האשה לפי שתנאי זה הוא תנאי לבטל מ"ש בתורה דהיינו עמש"כ בתורה תנאו בטל) עונת ת״ח עד כמה אמר